

**BILDANDE AV NATURRESERVATET SOLDATMOSSEN I
NOTTEBÄCKS SOCKEN, UPPVIDINGE KOMMUN**

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) Soldatmossen som naturreservat med föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Gränsen för naturreservatet skall vara fastighetsgränsen för fastigheten Galtabäck 7:13. Se bifogad karta.

Syftet med reservatet är att bevara en högmosse med omgivande urskogsartad sumpskog med värdefull naturmiljö och stor potential att hysa hotade arter. Naturvärdena är knutna till den långa skogliga kontinuiteten och skogens förhållandeviss orörda skick. Området skall få utvecklas i stort sett fritt med undantag för att de hydrologiska förhållandena skall återskapas.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen att nedan angivna **föreskrifter** skall gälla för reservatet, se nedan under
RESERVATSFÖRESKRIFTER

Länsstyrelsen fastställer bifogad **skötselplan** (bilaga 2) för naturreservatets långsiktiga vård. Den i skötselplanen åberopade ekonomiska planen (bilaga B i skötselplanen) omfattas inte av Länsstyrelsens fastställelse.

Länsstyrelsen utser Skogsvårdsstyrelsen Jönköping-Kronoberg till **förvaltare av naturreservatet**.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark i naturreservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd;
Anmärkning 1: Underhåll av befintlig kraftledningsgata får ske, under förutsättning att samråd sker med naturvårdsförvaltaren minst en månad före det att en åtgärd skall påbörjas. De anvisningar förvaltaren ger skall följas.

Anmärkning 2: Røjning av siktgator för jakten kan få göras efter tillstånd från naturvårdsförvaltaren.

2. ta bort eller upparbeta dött träd, vindfälle eller gren;
3. använda bekämpningsmedel, gödsel, kalk eller kemiska preparat;
4. ändra florans eller faunans sammansättning genom att föra in arter;
5. bedriva täkt av berg, sten, grus, morän, torv eller andra jordarter;
6. borra, spränga, schakta, gräva, fylla ut, tippa, dika, plöja eller utföra annan mekanisk bearbetning;
7. uppföra ny byggnad eller anläggning;
Anmärkning: Jakttorn kan få uppföras efter tillstånd från naturvårdsförvaltaren.
8. anlägga ny luft- eller markledning;
9. anlägga väg eller parkeringsplats;
10. jaga annat än älg, rådjur, hare och räv.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas att tåla:

1. utmärkning och information om reservatet;

2. iordningställande av anordningar för allmänheten, som anges i fastställd skötselplan, såsom parkeringsplats, och strövstigar;
3. att de skötselåtgärder vidtas inom reservatet, som framgår av fastställd skötselplan.

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom området (gäller mot såväl ägare av mark och innehavare av särskild rätt som allmänheten).

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. framföra eller parkera motordrivet fordon annat än på iordningställd parkeringsplats;
2. störa djurlivet exempelvis genom närgånget uppträdande vid boplatser eller liknande;
3. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning, exempelvis genom att gräva, borra, måla, mejsla eller på annat sätt skada berghällar, block eller dylikt;
4. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar;
5. plocka eller gräva upp ris, örter, svampar, mossor och lavar annat än bär och matsvamp för husbehov;
6. samla insekter, snäckor, maskar eller andra ryggradslösa djur;
7. tälta eller ställa upp husvagn;
8. elda annan än i iordningställda eldstäder;
9. sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch eller liknande anordning;

Från föreskrifterna nummer 2, 5 och 6 undantas åtgärder för vetenskaplig undersökning, som i förväg godkänts av Länsstyrelsen.

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet enligt skötselplanen, bilaga 2.

Föreskrifterna under C träder i kraft gentemot allmänheten den dag som framgår av kungörandet i länets författningssamling. Föreskrifterna gäller även om de överklagas.

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Soldatmossen
Kommun:	Uppvidinge
Registerområde: (socken)	Nottebäck
Läge:	Naturreservatet är beläget ca 5 km sydväst om Nottebäcks kyrka
Gränser:	Fastighetsgränsen
Areal:	48,5 ha
Fastighet:	Galtabäck 7:13
Sakägare:	Staten genom Naturvårdsverket Sydkraft Lyckeby jaktlag
Förvaltare:	Skogsvårdsstyrelsen Jönköping-Kronoberg.
Ekonomisk karta:	5551, 5552
Natura 2000, områdeskod:	SE0320151
naturtypskod:	Högmosse 7110 (12,1 ha), Västlig taiga 9010 (6,5 ha), Skogbevuxen myr 91D0 (22,4 ha)

Natur

Soldatmossen utgörs av en högmosse omgiven av ur-skogsartad skog och mindre våtmarkspartier. I väster och söder går gränsen i Garvarebäcken som ingår i Mörrumsåns avrinningsområde. Bäckens är i den del som

berörs av reservatet kanaliserad och rinner 2 km norr om reservatet ut i sjön Madkroken.

Skogen utgörs i huvudsak av sumpskog men mindre partier utgörs av fastmarksskog. Skogen är i stort sett orörd och i åldrarna upp till 140 år. Vissa enstaka träd är upp till 250 år gamla. 50 % av virkesförrådet utgörs av gran, 30 % av löv (främst björk) och 20 % av tall. Åldersspridningen, andelen död och döende ved samt riktigt gamla träd är stor jämfört med vanlig produktionsskog. Mossarna är orörda.

Högmossen är fortfarande ganska kal. De träd som växer där utgörs av tall och björk. Mossen är inte påverkad av diken eller avverkningar.

Vegetationstypen i sumpskogen är av smalbladig grästyp och längs bäcken lågörttyp utan ris. Mossen är av sphagnumtyp och blåbärstyp.

Kultur

På kartan från Laga skifte 1841 står hela området upptaget som hage. Vissa delar i områdets kanter har varit uppodlade och är dikade. Dessa områden har nu återgått till skog.

Inom området finns inga registrerade fornlämningar. Någon inventering har dock inte gjorts sedan 1950-talet. Vissa typer av fornlämningar som t.ex fossil åkermark registrerades inte som fornlämning på 1950-talet vilket man däremot gör idag. En ny inventering kommer enligt planerna att göras år 2001.

Friluftsliv

Området kan nås från vägen norrifrån som slutar med en vändplan strax norr om reservatet. Inom området finns inga vägar eller stigar anlagda.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Området har tidigare ägts av dåvarande Domänverket. Riksdagen beslutade 1992-06-10 att överföra verksamheten vid Domänverket till aktiebolagsform och att vissa markområden skulle bli kvar i statens ägo. En avgränsning av dessa områden har gjorts av Naturvårdsverket och Domän AB. Soldatmossen var ett av dessa områden. En ny fastighet benämnd Galtabäck 7:13 som överensstämmer med reservatsgränsen bilda-

des genom Lantmäterimyndighetens förrättningsbeslut 1996-11-13.

Ett förslag till beslut och skötselplan har remitterats berörda myndigheter och föreningar. Sakägare har förelagts att framföra erinringar mot förslagen. Yttranden har inkommit från Smålands Museum, Kommunstyrelsen i Uppvidinge kommun, Naturvårdsverket, Skogsvårdsstyrelsen, Sveriges Geologiska undersökning, och Sydkraft. I samtliga remissvar har reservatsbildningen tillstyrkts. Sydkraft förutsätter att befintliga ledningar kan vara kvar i sitt nuvarande läge och att underhåll, reparationer och förnyelse kan ske vid behov i erforderlig omfattning. Naturvårdsverket anser att reservatets syfte delvis bör omformuleras bl a med hänsyn till att restaurering av hydrologin i området skall ske, att skälen för förbud för allmänheten bör motiveras bättre samt att motiveringen till att reservat bör bildas bör förtydligas. Skogsvårdsstyrelsen anser att det är tveksamt om syftet att främja allmänhetens möjligheter till rekreation bör vara med, att tiden för samråd om ev kraftledningsstolpar bör förlängas samt att motordrivna fordon inte bör tillåtas i området med undantag för hämtning av skjutna älgar.

MILJÖBALKENS REGLER OM NATURRESERVAT

Bestämmelser om skydd för naturen finns i 7 kap. miljöbalken (1998:808)(MB) och förordningen (1998:1252)(FO) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Enligt 7 kap. 4 § MB får ett mark- eller vattenområde av Länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § MB skall i ett beslut om att bilda naturreservat anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområde som behövs för att uppnå syftet med reservatet (inskränkningar i pågående markanvändning). Om det behövs för att tillgodose syftet med reservatet får Länsstyrelsen enligt 7 kap. 6 § MB förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att vissa förskyddet nödvändiga åtgärder utförs inom reservatet.

Föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett naturreservat och om ordningen i övrigt inom området får meddelas av Länsstyrelsen enligt 7 kap. 30 § MB och 22 § FO, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Länsstyrelsen skall enligt 3 § FO fastställa en skötselplan för reservatet. Planen anger de långsiktiga målen för skötseln av området och föreskriver vilka åtgärder som skall vidtas för att nå dessa mål. Skyddade områden förvaltas av den Länsstyrelse som beslutat om skyddet. Länsstyrelsen får dock enligt 21 § FO besluta att annan myndighet, juridisk person eller markägare som har förutsättningar för att ha ett sådant ansvar skall förvalta ett naturreservat.

Vid prövning av frågor om skydd av områden enligt 7 kap. MB skall enligt 25 § hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilts rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i detta kapitel får därför inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet skall tillgodoses.

MOTIVERING

Gammal urskogsartad skog med stor mängd död ved, gamla träd och lång kontinuitet är en stor bristvara i Sverige. Många biologiska värden är knutna till just dessa faktorer.

Skyddsvärdena i Soldatmossen är knutna till den gamla skogen med lång kontinuitet, de gamla träden, den förhållandevis stora mängden död ved och områdets stora mångformighet och variation. Området har stor potential för att hysa hotade arter. Området är viktigt för att bevara den biologiska mångfalden. Det behöver särskilt skyddas och vårdas.

Soldatmossen har i Länsstyrelsens naturvårdsprogram från 1989 bedömts ha stora naturvärden. I länets inventering av urskogsartade områden från 1980 bedöms bevarandevärdet som stort.

Området är även uppmärksammat i naturvårdsverkets landsomfattande inventering av urskogsartade områden i Sverige från 1982 där endast de värdefullaste områdena från de länsomfattande inventeringarna togs med.

I översiktsplanen för Uppvidinge kommun från 1991 finns inga speciella intresseaspekter angivna för området.

Soldatmossen har av Sveriges regering föreslagits att ingå i Natura 2000 som är ett ekologiskt nätverk av naturområden i Europa.

Området har en stor potential att hysa hotade arter och skall i stort sett få utvecklas fritt. Jakt bör dock kunna tillåtas på de traditionellt mest jaktbara vilten, bl.a. eftersom flera av dessa inte har någon annan regulator än människan. Jakttorn och röjning av siktgator bör av säkerhetsskäl kunna tillåtas i begränsad omfattning efter prövning av naturvårdsförvaltaren. De hydrologiska förhållandena skall återskapas för att öka naturvärdena.

Aktiviteter som tältning och eldning har begränsats eftersom området är så litet så att sådana verksamheter starkt skulle begränsa övriga besökares upplevelse av området.

Bevarandet av naturvärdena går inte att förena med ett ekonomiskt skogsbruk och ett långsiktigt skydd garanteras på bästa sätt genom att ett naturreservat bildas. Länsstyrelsen anser att reservatsföreskrifternas utformning innebär en rimlig balans mellan de värden de skall skydda och det intrång de innebär. Enligt Länsstyrelsens bedömning är reservatsbildningen förenlig med miljöbalkens mål i 1 kap 1 § MB och bestämmelserna i 3 och 4 kapitlet MB och med översiktsplanen för Uppvidinge kommun.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, se bilaga 3. formulär 3.

ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

Länsstyrelsens styrelse har den 20 november 2000 fattat beslut om plan för säkerställande av skyddsvärda områden 2001-2003 och samtidigt delegerat till Landshövdingen att fatta beslut i vissa ärenden bla Soldatmossen.

Beslut i ärendet har fattats av landshövding Wiggo Komstedt. I den slutliga handläggningen av detta ärende i vilken byrådirektören Elisabet Ardö har varit föredragande har även länsrådet Claes Sjöblom,

miljövårddirektören Carl-Philip Jönsson, 1:e länsassessorn Olof Bernstone, 1:e antikvarien Inger Torstensdotter Åhlin, samt länsarkitekten Ingegerd Esseen deltagit.

Wiggo Komstedt

Elisabet Ardö

Delgivningssätt

Delgivningskvitto

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar
4. Sändlista

Beslutet skall kungöras i länets författningssamling